

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvterek és hirdetések.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 8 kor.

Fél évre . . . . . 4 kor.

Negyed évre . . . . . 2 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetéseket jutányosan számítottak.

Nyilvterre 20 fillér.

Feloldó szerkesztő:
DÉKÁNY MIHÁLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF. Kiadó és laptulajdonos:
STRAUSZ SÁNDOR.

A husdrágaságról.

- V. N. -

(Folytatás.)

Az előző közleményeimből kitűnik, hogy 1) a vidéki husfogyasztó közönség azáltal, hogy a növendék-állatok husát fogyasztja előszeretettel maga is drágítja a hus árát; 2) a növendék-állatok husa drága és rossz. Jól tudom magam is, hogy a vidéki kis mézárósnak a felnőtt és hizlalt állatok beszerzése nehézségekbe ütközik.

Egyrésztől azért, mert a muraközi kisgazda majdnem kizárólag mustra növendék bikákat készít elő levágásra, s másrészt az uradalmak egyszerre állítják be a hizlalt valót marha állományokat s azt egyszerre 20—40 drb.-ot kellene átvenniök, amire azonban nincs keresletük. Ezek azonban nem legyőzhetetlen akadályok; mert a kisgazda is, mint eladó kénytelen lesz a gazdaságát a keresletnek megfelelőleg berendezni és tinókat nevelve, ökröt, esetleg mustra tehenet fog hizlaltatni (miként az mindenütt így van, kivéve a muraközi) másrészt a középbirtokeink szívesen termelnek a helybeli mézárósnak évente 30—50 drb.-ot, részletekben átadni, ha épügy megfizeti, mint a külföldi vevő.

Nézünk, most hogy állunk a borjucus fogyasztással. 8—10 év előtt a szopós borjú vágósúlya 15—25 kg. között váltakozott. A jó symmenthali és berni tenyésztési állatok importja révén ez a súly ma már 30—60 kg.-ra emelkedett; tehát a javított fajtánál egy borjú az előbbeni két darab vágósúlyát adja. (Az árak közli különbség is éppoly feltűnő; míg 1898-ban 10 koronás borjú nem volt ritka, ma 50—80 korona az árak.) A hat hétig tejelt nevelt borjú vágósúlya 60—62% és ennek husa közel áll a lapértékkel tekintve a fejavitott, felnőtt állatok husához. S minthogy természetesen kevesebb benne az állandósult, tehát emészthetetlen csont-, kötőszövet stb. emészthetősége még jobb, mint a göbölly husé. Ez az oka, hogy oly nagymérvben keresett és fogyasztott cikk.

Nagyon természetes azonban, hogy ha a szopós borjú kizárólag husfogyasztásra fordítható, úgy mihamarabb a szarvasmarha faj kipusztulna. Hogy tehát a jelenlegi létszám csak fennmaradhasson, szükséges hogy legalább annyi neveltsék fel tenyésztésre, amennyi évente, levágás, elhullás stb. révén fogy.

E tekintetben a csáktornyai járás szarvasmarhatenyésztése elég megnyugtató statisztikai adatokat nyújt; mert dacára a legutóbbi két év szűk takarmány termésének, 1904. évben 1800 drb.-al, 1905-ben 1000 drb.-al szaporodott a szarvasmarha állomány. Ha azonban a helyi szükségleten kívül a külföldre élve és leölve szállított bor-

júk számát tekintjük, úgy a szaporodás főakadályának az egészségtelen exportot mondhatjuk.

(Folytatás következik.)

A csáktornyai képviselőválasztás.

A Ziegler Kálmán lemondásával megüresedett csáktornyai kerületben f. hó 25-én folyt le a képviselőválasztás és Filipics Lajos drávavásárhelyi plébánost választották meg 248 szótöbbséggel függetlenségi 48-as programmal dr. Landauer Béla néppárti jelölt ellenében — országgyűlési képviselőnek.

Különleges mozzanatokban és rendkívüliségekben érdekes volt e választás.

Annai képviselőjelöltje, habár csak pár napra is, nem igen volt még választókerületnek, mint ennek. Mindjárt Ziegler lemondása után emlegették Kaas Ivor ismert politikust, ki azonban maga cáfolta meg a jelöltséget. Dr. Hajós Ferenc alkotmánypárti jelölt, mint most számunkban röviden jelentettük, 24-én estefelé visszalépett. Jelölteként szerepeltek egy időre: Neumann Salamon demokrata programmal, Kreutzer Lipót egyetemi tanár függetlenségi programmal, Ziegler Sándor fővárosi hírlapíró önmaga szerette volna magát jelöltetni s plakátokat is küldött, de a jelölés nem sikerült; legtovább volt jelölt gróf Festetics Pál függetlenségi 48-as programmal, de 24-én ő is visszalépett.

Gróf Festetics Pál jelöltsége egyébként annyira különös, hogy erről alább részletebben lesz szó.

A függetlenségi polgárok Festetics Pál visszalépése után jelöltet kerestek. Küldött-ség ment Budapestre az országos függetlenségi párthoz jelöltért, de a választás előtt 24 órával erre senki sem vállalkozott, azaz hogy szerdán délután 5 órakor Melha Tibor ajánlotta magát 48-as jelöltnek, mivel azonban pénze a választásra kevés volt, nem is jelölték. 24-én esti 6 órakor a függetlenségi pártnak még nem volt jelöltje s már úgy látszott, Landauer megválasztása egyhangú lesz. Főtt a fejük a függetlenségi polgárok vezetőinek s legalább arra kerestek valakit, hogy Landauer egyhangú megválasztását tegyék lehetetlenné.

Ekkor valaki hírül hozta, hogy most 6 órakor jött be a Hencsey-féle vendéglőbe Filipics Lajos drávavásárhelyi plébános, őt kellene felkérni jelöltnek. Az eszmét tett követte s rögtön mentek a párt vezető emberei Filipicshez. Filipics Lajos azonban semmi áron sem akarta elfogadni a semmi kilátással sem kecsegtető jelöltséget, míg végre is hosszú, valóságos ostomszerű kapacitálás után azt mondotta: „jól van, nem bánom, tegyetek a mit akartok, de én nem

törődöm semmivel, s ezzel kocsira ülök és haza hajtatom Drávavásárhelyre.

A függetlenségi polgároknak ennyi elég volt; azonnal szét mentek a szél rózsá minden irányába megvinni a hírt, hogy a függetlenségi 48-as jelölt Filipics Lajos plébános.

Az ellentétben mosolyogva fogadták a hírt s nem igen vették komolyan az új jelöltet, kinek csak egy éjjel áll a rendelkezésére; de maga a függetlenségi párt sem remélte azt a reánézve fényes eredményt, amelyet a másnapi választás e párta hozott.

25-én reggel 8 órakor Zakál Henrik választási elnökkel Schwarz Lajos csáktornyai ügyvéd és társai Filipics Lajos plébános, Habus Mihály perlaki plébános és társai pedig dr. Landauer Béla hontmegyei tb. főjegyzőt jelentették be, mint képviselő jelölteket.

Két küldöttség előtt folyt a választás. Az első küldöttség Zakál Henrik választási elnök vezetése alatt működött s bizalmi férfiak voltak a Filipics párt részéről: dr. Hidvégi Miksa ügyvéd és Zrinyi Károly tkp. tanár; a Landauer párt részéről: Farkas József orsz. képviselő és Zrinyi Miklós plébános. A második küldöttség dr. Tamás János vezetése alatt szedte a szavazatokat s itt bizalmi férfiak voltak a Filipics pártól: dr. Viola Vilmos orvos és dr. László Béla, a Landauer párt részéről: Peczek György plébános és Vargha Volfgang ferencendi atya.

A szavazás 9 órakor vette kezdetét, de oly lassan szállingoztak a szavazók, hogy azt hihette az ember 1000 szavazó sem fog leszavazni. Délelőtt Filipics volt előnyben, délután 6 óráig pedig Landauer vezetett. 7 óra felé azonban oly tömegesen jelentkeztek a Filipics párti szavazók, hogy rövid fél óra alatt már ők vezettek.

Este 7 órakor szavazata volt:

Filipicsnek 866
Landauernek 845

Fél 8 órakor:

Filipicsnek 977
Landauernek 917

Fél 9 órakor:

Filipicsnek 1142
Landauernek 1005

Fél 10 órakor szavazata volt:

Filipicsnek 1254
Landauernek 1044

Háromnegyed 10 órakor az egyik küldöttségnek kitűzték a zárórát s ekkor már lehetett látni, hogy Filipics győzelme bizonyos. A választási elnök 12 óra után pár perccel hirdette ki az eredményt, mely szerint leadott összesen 2732 szavazat, ebből: Filipics Lajosra 1490 dr. Landauer Bélára 1242 szavazott s így Filipics Lajost 248 szótöbbséggel a csáktornyai kerület megválasztott országgyűlési képviselőjének jelentette ki.

A függetlenségi választók lelkesedése leirhatatlan volt. Kocsikban azonnal küldöttséget menesztettek Drávavásárhelyre az immár megválasztott országgyűlési képviselőért, behozandó öt Csáktornyára a mandátum személyes átvételére. Ez azonban természetesen lassan ment, lévén Drávavásárhely Csáktornytól 5 km-re, úgy hogy a választási elnök és szavazatszedő küldöttség nem győzvé váráhozni a képviselőre, éjfél után 3 órakor elindultak hazafelé s eközben a főtérben találkoztak Filipics képviselővel s kíséretével. Itt Zakál Henrik hazafias szavak kíséretében adta át a mandátumot, melyre az új képviselő meghatottan választott. Mindjárt itt a pirkadó hajnal mellett üdvözölték a képviselőt a csáktornyai választók részéről dr. Schwarz Lajos ügyvéd és a perlaki választók részéről dr. Szabó Zsigmond orvos. Ezután a lelkes tömeg az új népszerű képviselőt vállára vette s úgy vitte a Pecornik-féle vendéglőbe, hol reggeli 7 óráig maradtak együtt nagyszámban a választók a képviselővel.

Ebben a rendkívüli kimenetelű választásban a sok rendkívüliség mellett még az is nevezetes, hogy Filipics Lajos katolikus plébános megválasztásának legbuzgóbb támogatói az izraeliták voltak, a választókerület összes többi katolikus papságának a hivatalos jelöltjével szemben.

Ehhez hasonló s meglepetészerű választás már volt egyszer Csáktornyán 1884 évben, a mikor a kerület volt képviselőjével, Molnár István kisszabadkai plébánossal szemben Hoffmann Pál egyetemi tanár állott kormányparti programmal és Molnár a választás előtt 4 nappal visszalépett a jelöltségtől. A választás előtti estig ekkor a nemzeti pártnak nem volt jelöltje s Hoffmann Pál megválasztása egyhangúkat mutatkozott. Ámde a választás előtti este felléptek Molnár Antal perlaki plébánost s másnap a mostani választáshoz hasonló megle-

petés volt t. i. Molnár Antal lett megválasztva képviselőnek.

Gróf Festetics Pál képviselőjelöltségének a mellékkörülményei valósággal szindarabba valók, s nem is hinnők el mi sem, ha az életünk önmagunk nem volnánk. Ilyen eset 1867 óta még nem fordult elő. Ugyanis Ziegler lemondása után a választókerület függetlenségi polgárai gróf Festetics Pálra gondoltak, hogy felajánlják neki a jelöltséget, a minék a visszhangja némely fővárosi lapban is megjelent. Ezt ugyilátszik 5 fővárosi szelvényes megnevezésén, a maguk hasznára akarták értékesíteni és mint a gróf maga mondja: »E hó 10—12-ike között budapesti lakásomba beállított 5 úriembernek látszó egyén, kik közül az egyik Zolnai perlaki földbirtokosnak, a másik valami Rosenberg csáktornyai regálé bérelőnek s a többi is csáktornyai választóknak mondván magukat, a csáktornyai független érzelmi polgárság nevében felajánlották a kerület jelöltséget s mint befolyásos emberek, biztosították a megválasztásomat«. Festetics Pál a felajánlott jelöltséget elfogadta s a küldöttség vezetőjének, az egyik Zolnainak 1000 kor. adott előleges költségekre.

Nagyon természetesen Csáktornyán erről a küldöttségről senki semmit sem tudott, annál is kevésbé, mivel a küldöttségben szereplő nevek vidékünkön ismeretlenek.

E hó 14-én a Zolnai testvérek csak megjelentek Csáktornyán s ismeretséget keresve és köve azt hirdették, hogy gróf Festetics Pál Csáktornyán fel akar lépni függetlenségi képviselőjelöltnék s ez ügyben őket küldötte ide előre. Mikor itt kérdezték, hogy hát honnan ösmerik ők Festetics Pált, azt mondták, hogy nagyon jól ismerik, szomszéd birtokosok és Festeticsnek van is pénze a választásra.

Ezek után csakugyan jelölték is a csáktornyai függetlenségi 48-as polgárok Feste-

tics Pált képviselőjelöltjüknek és megindult érdekeben a korteskedés. Küldöttséget is akartak menesztetni a grófhöz, de a Zolnai testvérek ezt fölsőlegesen tartották s mikor a választás napját a központi választmány oly rövid időre tüzte ki, le is mondtak a küldöttségről, mert a rövid időre való tekintettel, a gróf pár nap mulva úgy is lejön Csáktornyára programbeszédet tartani.

A gróf 21-én virradóra érkezett Csáktornyára, hol a vasuti állomáson a Zolnai testvérek vezetésével ünnepi fogadtatásban részesült. A továbbiak már gyorsan kifejlődtek s minden huncvutság napfényre került.

A gróf megérkezése után a Zolnai testvérek ismét pénzt kértek tőle alkotmányos költségekre, de nem fizettek ki semmit, pedig az állandóan lefogalt fiakkeresek (naponként á 24 kor.), a közel 2000 kor. értékű zászlók, nyomtatványok stb. fizetését a gróf megérkezésére ígérték. Mikor ez szombaton reggel nem következett be, az egyik valóságos csáktornyai választó bizalmasan kérte a grótot a fizetésre. Ekkor derült ki minden, mert beszéd közben a gróf hivatkozott a nála járt küldöttség egyes tagjaira, s mikor hallotta, hogy olyan nevű választók e kerületben nincsenek, s nem is volt küldöttségben Csáktornyáról senki, mivel csak tervezve volt a küldöttség, de arról a választási nap közlése miatt lemondottak, így kiállított fel a gróf: »Hiszen akkor én csalóknak a hálójába kerültem«.

Ezek után a Zolnai testvéreket felszólították az elszámolásra, a mit azonban nevezettek megtagadtak s mikor az aznap átadott pénzt kérték tőlük vissza, azt mondták, hogy azzal egy általuk sem ismert harmadik személy, kinek odaadták a pénzt, megszökött. Festetics Pál gróf följelentésére ekkor az egyik Zolnai a csendőrség elfogta — és a nagykanizsai ügyesség fogházába kísérték, a grótot pedig nyíra főbosszantotta a dolog, hogy másnap elutazott

T Á R C A.

Meglepetés.

(Folytatás és vége).

III.

Az asszonyka felvette gyönyörű fehér ruháját, kezébe fogta elefántcsontfödelű, aranyfésűs imakönyvét s benyitott az urához.

— Megyek a templomba barátom!

Sally végignézte és igen csinosnak találta, de különösnek tetszett neki, hogy bementje, hová megy; eddig nem igen szokta.

Dacos leikén erőt vett a gyengeség és megpróbálta a menyecskét itthon tartani.

— Maradjon ma nálam, kedvesem! . . . .

Szeretnék beszélni magával . . . .

— Furcsa, — gondolta az asszony, — éppen most vannak bizalmaskodó hajlamai. — Nem hajlott a szóra.

— Nem lehet, barátom, de — majd sietek vissza!

És érezve, hogy ellenkezéseért kárpótlással tartozik férjének, odatartotta neki homlokát:

— Na, csókolja meg! . . .

Még csak észre sem vette, minő vörösek a férje szeméi, minő dult az arca, minő zilált a lelke.

Sohasem törődtek az egymás dolgaival, de most különösen más foglalkoztatta.

Sally már menőben utána kiáltott:

— Aztán imádkozzék értem is!

Kiért az utcára, amelynek levegője meleg és fűszeres volt a tavaszi szagoktól.

Gyöngye szelől mozgatta ezt az illatengert, hogy az ember szinte fűrdött benne. A templomnak vette útját és onnan egyenesen levágott cöl-

jának a Bátor Géza lakásához.

A szive örölen dobogott, hanem az esze mi lázat sem érzett az első lépés fölött. Az izgalmat csupán az újság, a szokatlanság okozta és az, hogy ezuttal ő maga is hősnő; mert ilyen első lépéseket gyakran átélte már ő divatos írók leírásából, barátnői elbeszélésből.

Kissé remegett mégis és ez a remegés gyöngye pirt fakasztott az arcán és néha-néha önkénytelen összeborzongott a pár perc mulva bekövetkezőkre gondolva.

Az egy pillanatra sem jutott észébe, hogy visszafordul. Sokkal határozottabb lélek volt.

Megnyomta az ajtó kilincsét és besuhant a kapun.

Hátravetette fátyolát és némi zavarral igéző elfoglaltsággal mondta:

— Eljöttem . . . itt vagyok! . . .

Bátor Géza a kicsi imakönyvre pillantva, gyöngyemzen elmosolyodott, azután hozzálépett, kezét csókolni neki és megölelte:

— Én drágám! . . . édes egyetlenem! . . .

IV.

Sallyné kilopakodott az alkonyba és még egyet járt, mielőtt hazafelé venné útját.

— Nagyon gyöngéd lesz ma az urához, — volt az első gondolata — ma megérdemli, szegény . . .

A légyottal, a bűnével nem is igen foglalkozott, még közvetlenül a hatása alatt állt a mai délután. Nem éreth meg meg a dolog arra, hogy elmékedjék fölötte.

A nyakán, a karján ott égett még a Bátor Géza csókja és bizserगेve furdótt lázas ereiben a vér . . .

Alkonyodott.

Mi más volt mai est, mint a tegnapi! . . . A vágyak kielégítve, a bűn megizelve! . . .

Az első lépés az örvény felé, amit feltartatlanul követ a többi . . .

Hazaért.

Nem fogadta senki.

Az ajtók nyitva, a cselések sehol.

Az üres lakás, mint valami hangtalan szemrehányás, megdőbentette.

Most jédt meg csak a délutántól és a bizonytalanság, mielőtt férjével találkozni, olyan izgatottá tette, hogy aig várta már, hogy szembe kerüljön vele. Szerette volna tudni nagyon, miként fog elötte állni. Megörzi-e nyugodtságát, hidegvérét? nem lesz-e önkénytelen vagy véltlen árulója a mai délutánnak?

Bátran benyitott, de azért hallotta a csendben a szive félnék zakatolását.

— El lehet merülve munkájában, szegény, vagy talán elnyomta az álom . . .

Lábujhegyen jött és befogta tréfásan a szemét: talán ná, kicsoda? . . . de a keztyűjén valami nedvességet érzett; ami bepisztította a világos szarvasbőrt.

Borzasztó sejtelmek támadtak és észében hirtelen megvillant a halál rettenetes gondolata. A férj megölte magát! . . . Ugy érezte, hogy most már érti viselkedését és emlékezett is elszánt halványságára. — Készült erre . . . régen készült már . . .

Rémtilten sikoltott fel.

Resztelve gyújtott gyertyát, amelynek gyöngye fénye még szörnyűbbnek mutatta az állott, véres fejet. — És nem volt ereje, nem volt bátorsága hozzá, hogy odarogjon, a megcsalt, meghalt férj hidegülő tetemére . . .

Csak állt mellette elkábultva és nézte . . .

HONTI HENRIK.

s sürgőnyileg nemcsak hogy visszalépését jelentette, hanem határozottan megtiltotta, hogy neve a választás alatt bármikor is szerepeljen továbbra.

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Személyi hírek.** Rakovszky István képviselőházi alelnök f. hó 22-én Csáktornyaán volt s itt dr. Landauer Béla néppárti képviselőjelölt programbeszédén volt jelen. Adamovics Pál, Beniczky Ferenc, Farkas József, Kovács Pál és Szmracsányi György néppárti képviselők f. hó 24 és 25-én a képviselő választás alkalmából Csáktornyaán értek dr. Landauer Béla néppárti jelölt érdekében. Nevezett képviselők f. hó 26-án reggel utaztak el Csáktornyáról.

— **Athelyezések.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Beér Ferenc eperjesi áll. tanítóképző intézeti tanárt a losonci áll. tanítóképzőintézethez, Révfy Géza temesvári áll. tanítóképző intézeti tanárt pedig az eperjesi áll. tanítóképzőhöz, Kelemen János csáktornyai áll. polg. isk. tanárt a hajduszoboszlói áll. polg. isk. helyezte át eddigi minőségükben.

— **Gazdasági tudósító.** A földmivvelésügyi miniszter a csáktornyai járásra nézve a gazdasági tudósítói tisztelt báró Knezevich Viktor stridói lakost bizta meg.

— **A nagykanizsai dalosverseny** három hét múlva lesz már s így ismétellen kell kérnünk mindazokat, kik a »Muraközi Magyarország Versenydíj« gyűjtő ível kaptak, gyűjtésük eredményét hozzánk vagy Mágics úrhoz, a gyűjtő ív kibocsátójához a következő héten okvetlenül beküldeni sziveskedjenek. Adakoztak a versenydíjra:

Strausz Sándor gyűjtő íven:

Mágics Ferenc	10 K — fill.
Zrinyi Viktor	2 „ — „
N. N.	1 „ — „
Strausz Sándor	5 „ — „
Bátor Henrik	1 „ — „

Grész Gyula gyűjtő íven:

Sebényi Lajos	1 K — fill.
Grész Gyula	1 „ — „
Ifj. Himfy Lajos	1 „ — „
Dr. Isoó Viktor	4 „ — „
Németh János	1 „ — „
Weisz Viktor	1 „ — „
Dr. László Béla	— 40 „
Ifj. Premecz Miklós	1 „ — „
Binder Károly	1 „ — „
Todor Lajos	1 „ — „
Ifj. Pecsornik Ottó	1 „ — „

— **Halálozás.** Neumann Samu helybeli kékkfestő neje született Spitzer Irén folyó hó 26-án élte 50-ik évében szívszélhűdés következtében hirtelen elhunyt. A család a következők gyászjelentést adta ki:

»Alulírottak a saját, valamint az összes rokonok nevében mélyen szomorodott szívvel tudatják, a szeretett felejtethetlen jó nő, anyja, anyós, testvér, nagynya, Neumann Samuné szül. Spitzer Irén folyó hó 26-án déli 1 órakor, életének 50-ik, házassága 27-ik évében hirtelen bekövetkezett halálát.

A megboldogult hült teteme 27-én d. u. 4 órakor fog a helybeli izr. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. — Csáktornya, 1906. évi július hó 26.

Neumann Samu férj; Spitzer Teréz anyja; Zsigmond, Józsa férj; Fedritt, Vilmos, Hermina, Arthur gyermekei; Fedritt Adolf

veje; Fedritt Imre unoka; Spitzer Arthur, Mathild férj. Breyer, Emma férj. Weisz testvérei.

Temetése pénteken ment végbe nagy részvét mellett. Nyugodjék békében!

— **Halálosvégi szerencsétlenség.** A légrádi vasuti állomáson Golubics Imre légrádi munkás ember f. hó 23-án rakodás közben oly szerencsétlenül került az ütközők közé, hogy ezek összenyomták. Golubics rögtön meghalt. A vizsgálat fogja kideríteni, terhel e valakit gondatlanság avagy a szerencsétlenül járt maga idézte elő a halálát vigyázatlanságával.

— **Virághullás.** Belányi Ilonka képzőintézeti volt harmadéves növendék, Belányi Tivadar poszonyi áll. tanítóképző-intézeti tanár és neje Klug Viktoria szeretett leánya folyó évi július hó 23-án, este 7 órakor, hosszas szenvedés után, a halotti szentségek ájtatos felvételével az Urban csendesesen elszenderült. — Temetése folyó évi július hó 25-én, d. u. 5 órakor volt Pozsonyban a Szent András-temetőben. — Nyugodjék békével!

— **Öngyilkosság.** Domjan Alajos drávavásárhelyi lakos, szabó f. hó 25-én a Jarosica dűlőben egy vad almafára felakasztotta magát. Az akasztott embert Szudec Mihály mezőőr vette észre, de ekkor már a test ki is hült. Tettének oka ismeretlen.

— **Hirdetmény.** A 38692/VII—A—2 sz. M. K. földmivvelésügyi miniszteri rendelet folytán figyelemzít Csáktornya község előljárósága a község határában levő földbirtok tulajdonosokat, hogy az esetleg mutatkozó arankának a f. hó folyamán leendő alapos kiirtása iránt annál is inkább intézkedjenek, mert a mulasztások az 1894 évi XII. tc. 95 §-ának k) pontja értelmében 100 K-ig terjedhető pénzbírsággal büntetettnek. Csáktornya, 1906. július 22. A községi előljáróság

— **Veszekedő hazaspár.** Schwarcz István légrádi lakos nejevel összeveszett, miközben felesége egy zsebkéssel úgy meilbeszurta, hogy most élethalál közt lebeg. Az aszony ellen a vizsgálatot megindították.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak kik megboldogult Neumann Samuné elhalálása alkalmából részvétüket bármilyen módon kifejezték, ezton mond köszönetet

a gyászoló család.

Nyiltér.*)

E rovat alatt közlettekért nem vállal felelőséget a szerk.

Mégegyszer Habus Mihályról!

Habus Mihály ur a volt 48-as képviselőjelölt és a patent »papi becsületszó« föltalálója a f. évi április vége felé közzé tettem »Adatokkal« szemben szükségesnek látta a mosakodást és most próbálja azt.

De lehetetlen a szerecsent fehérre mosni, — nehéz a fekete csuhát kihébríteni, — azért Habus a helyett hogy kimosakodnék, — láthatólag csak a hosszú 3 hónap alatt megposhadat mosdóvizének szennyét igyekszik felém szórni.

Bár most, — mikor az annak idejei aktuális »adatok« a köznépnél nagyrészt már feledésbe mentek és pláne a tegnapiétti választás után vele nemcsak én, de mindenki tisztában van, — igazán alig érdemes Habussal tovább foglalkozni, — mégis f. hó 22-iki »Rövid válaszára« következőket felelem:

Habus az »Adatokból« majdnem semmit sem mer letagadni, — a minthogy nem is lehet.

Nem tagadja különösen az április 12-iki jelölt értekezletre vonatkozó előzetes megállapodásunkat, — nem tagadja, hogy ezen az értekezleten ő is részt vett, — és az ő jelenlétében különösen hangulyoztam, — hogy Ziegler jelölésével a néppártot akarjuk megelőzni és nem tagadja Habus a függetlenségi és néppárti elnökséghez április 13-án küldött közös levelünk tartalmát sem.

Ezek után nem hiszem hogy létezzék valaki, — aki elhigye Habus urnak, hogy én vele Zieglernek ezt a táviratát: »Függetlenségi központ szükségesnek tartja jelöltségem azonnali proklamálását, hogy néppártot megelőzzünk.« — nem közöltem, — és valaha azt állítottam volna előtte, — hogy Ziegler a koalíciós pártok hivatalos jelöltje.

Ennek a táviratnak: »Kossuth Ferenc Budapest. Csáktornyai kertületben Ziegler önjelölt-e, — vagy a koalíciós három pártnak hivatalos jelöltje (1.) Habus plébános (2.) Tamás ügyvéd«, — ez a története.

Április 15-én, — vagyis husvét napján a délutáni órákban, — a mikor már függetlenségi jelöltünk mellett, — ugy a néppárttal, mint az egész koalícióval szemben a leghatározottabban állást foglaltunk, — töf-főfel egyszerre megjelent Landauerrel Habusnál Peczek ur, — az ő szellemi papája.

Mit végeztek, — mit nem, — én nem tudom, — elég az hozzá, — e két ur elrobagása után, Habus nagy műföhláborodással megjelenik nálam — és azzal áll elő, — hogy Peczek és Landauer szerint Ziegler önjelölt, nem pedig a koalíciós három pártnak jelöltje, — mert Landauer ez.

Egyben Habus kijelenti, — hogy ő szükségesnek tartja azonnal magához Kossuthoz telegrafálni, hogy megtudjunk igaz-e, mit Peczek és társa mondott.

Erre, — noha ennek a kérdezősködő sürgönynek, az előzmények után semmi értelme nem volt, — Habus erőltetése folytán, a ki a helyett, hogy nyiltan és őszintén megvallotta volna, hogy ő határozottan néppárti, csak ilyen jelöltet akar, 48-as ő soha nem is volt, és a ki ekkor már, és csakis ekkor legelőször tényleg előhozakodott a »koalíciós« trüggyel, azt a sürgönnyt, emlékszem, tényleg elküldtük. — Az »Adatokban« azért nem tettem közzé, mert ennek a fogalmazványa nincs és nem volt meg nekem, mint a többieké.

Megjegyzem, — hogy a többi sürgönnyt az »Adatokban« foglalt levelekkel együtt, mind én adtam föl és fizettem ki, — ezt az egyetlen egyet Habus és hogy a mi előre látható és természetes volt, — Kossuth erre a sürgönyre sem Habusnak, sem nekem soha nem válaszolt.

Nekem semmi közöm a Habus becsületéhez! De szükségesnek tartottam még az itt előadottakat is közzé tenni azért, — hogy a közönség alaposan megítélhesse, — ki ferdit, — ki sántikált annak idején rosszban és melyikünk mondott annak idején és mond most is igazat.

Perlakon, 1906, július 27-én.

dr. Tamás János
perlaki ügyvéd.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénés hévízzel gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák-, török-, kő- és márványfürdők; hőlégszénasavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégszési kúra. 200 kényelmes lakozsoba. Szolid kezelés, jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve küld
Az igazgatóság.

Sve pošilke se tiču zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, urednika vu Csakturnya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazi društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Prodajna cena je:

Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor.
Na četvrt leta . . . . . 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:

LOPARITS R. JÓZSEF.

Glavni urednik:

MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlasnik:

STRAUSZ SÁNDOR.

Nekaj od mléka.

Kuliko hasna donese gazdi rogovata marha, to si samo on more premisliti, koj vnogo čita, vnogo se vuči od gospodarstva. On takajše i to spazi, da naši medjimurci negospodariju dobro, ne držiju dosta marve, akoprem prinas osobito iz marve bi mogel puk najveksi groš dobiti. Nekoji veliju, da je zrok toniu to, da su sve paše i gmajne razdelili. To nenore biti zrok. Jer gazda, koj zemlje ima, naj na ovih i krmu plodi. Iz 10 mekotah 4 mekote naj budeju za krmu. Jer ako gazda dosta krme ima, onda more i dosta marhe držati. Ako pak i marhu ima, onda se nemora bojati, da bude poleg spametnog gospodarenja doli došel. Jer ako vu žiti jedno leto nedobi dosta, tam je marha, koja mu hasna nosi. Samo tak more gazda na nekaj doiti i nekaj si spraviti, ako poleg poljodestva i sa povanjenj marhe se bayi.

Kuliko je to hasna gazdi, pa mu rogovata marha mleko daje. Cela familija more ziveti iz mleka, ako ga vu redu znaju pohasnuvati. Ali pri nas su još jako dalko od toga, da bi mleko vu redu znali vu groš spraviti. Gledimo samo vu Švajcu, gde je švajcarija vu tak glasovitim redu, da se celi svet čudi nad onom visokom znanostjom kojom vu Švajcu povaju marhu i mleku vu peneze spraviju. Od toga niti negovorimo, da vu Švajcu vu stalah peči imaju, te od kraja, kak mali ick na svet dojde, kuriju vu peči da pod jednim jednako vrući zrak dobi tele, koje taki vkrjej zemeju ostaviju od krave, kak se steli i sa mlekom ga hraniju. Ali hvala Bogu i vu Magjarskoj domo-

vini je vu nekojih mestah već cvetuče plodjenje marhe. Vlada je spoznala, kuliko je vredna kravica jednomu siromaku, pak se vlada trsi gazde k takvoj kravici pomoći, kojoj čim više hasna zéme. Osobito sadašnji minister poljodelskih poslov Darányi Ignác je još prije kada je minister bil vnogo delal za siromaški puk, a vezda opet vnogo delava

Tak se minister trsi, da se vu orsagu čim više mlečnih zadrugah postavi. —

Vu Bački je vnogo mlečnih zadrugah. Ove zadruge mleko vu Szabadkasku fabriku pošilaju, gde putra, sira delaju iz mleka.

Bil sam vu ovoj fabriki i morem reći, da sam vnogo videl, jako sam se čudil nad velikom znanostjom čovečjom. Prosim vas za malo strplivost, da vam povem, kaj sam sve videl vu ovoj fabriki.

Okolo 10 vure pred poldan smo došli vu fabriku. Mašine su ružile, bučale, težaki su podsukanimi rukavi delali, jedni mleko grabili drugi putra metali vu lagve i t. d.

Mléko, koje dopelaju iz vnoгих zadrugah, najprije vu takov rezervar dojde, gde se rezhlada na hitroma. Zatam ga pumpaju vu kadi, gde 24 vure stoji, da se sede i da se vu njem vrhnje skup nabere. Ovak ga čez mašinu pelaju, koja vrhnje doli obere i preostato mleko nad drugu čev vun dojde. Vrhnje sada dojde opet vu lagve gde iz velike visine doju na njega bati, koje mašina goni, ovi ga prešaju tak dugo, dok bude puter iz njega i sirotka. Ov puter dojde vu prešu, koja je spodobna k kotaču na kojim se lonci delaju. Na ovoj preši sva voda vun otide iz putra. Tu na preši taki soliju putra i to k jednoj kili putra daju

2—3 deke soli. Ovoga putra taki vu lagve déneju i dobro spakujeju. Lagva prije dobro nahariju soljom. Tak onda zabrečveno pošilaju putra po celim svétu. Svaki lagev 50 kilogramov drži, za kojega dobiju po 90 —100 frti.

Osobito vnogo voziju vu Berlin, vu celu Nemsku i Anglezku. — Sira tu malo prodaju za jesti, négo najviše ga fabrično podelaju. Najprije sira sprešeju i na tak male falačke razdruzgaju, kak je rajz. Ov dojde na takvo platno, koje je na ramah. Tak raztepeni sir dojde vu vruće mesto, gde se 24 vure na trdoma suši.

Tak posušeni sir neima već nikakov tek. Vezda ga semeleju triput. Prvič je kak gres, drugoč već finiši i onda ga još tretji put semeleju, da je tak fini kak mela. Tak semleti sir dojde vu vnovogrstne fabrike, gde ga sa vapnom zmešaju i kelje delaju iz njega. Z. un toga gombe, češlje i druge kajkakove stvari delaju iz takvoga semlje-toga sira.

Samo tak na maloma sam povedal vam, kak dojde hasen i mleka. Akoprem bi knjige mogel čovek pisati od toga. Ja sam dve vure pregledaval sve mašine i svę delo, ali vidim da je i to malo. Jedino za to je dosta, da svakomu morem povedati, da se švajcarijom se je lepo baviti i hašnovito.

Kulikoput smo već pisali i mi, da naj i naši medjimurski gazdi utemeljiju mlečne zadruge. Osobito oni, koji blizu štreke stanuju. Takajše bi dobro bilo, da bi vu Csakturnya bila fabrika, koja bi mleko pohasnuvala. Ali to bude samo onda, kada budu se gazdi i obcine malo bolje gibale i sa rado-stjom povale marhu.

Z A B A V A.

Čudnovati putevi božje providnosti.

Za sta su čudnovati putevi božje providnosti, kak je to iz života mnogoga čovieka videti moći. Dakako, da oni koji su bez viere vele: to je sve samo slučaj; jer oni neču pripoznati, da sve dogodjaje Bog u svojoj mudrosti vodi, da se božja ruka često braneč, opominjajuč i kaštigujuč izkazuje, njim je to sve slučaj a Bog ništa.

Evo tri liepa takova slučaja božje providnosti, baš iz života uzetih.

Sveti Štefan prvi kralj magjarski, utemeljil je katoličku vjeru u poganinskoj zemlji a tim je takaj došla i liepa čudorednost u zemlju. Ali kak u svem, tak je i tu bilo mnogo neprijateljah te novotarije. Nekoji izmed njih su se radi toga dogovorili dapače ubiti toga svetoga kralja, pak su nekoje sebi slične nevaljanse podkupili, koji su to umoravito imali ovršiti. Kad su se ovi plačeni ništarije do kraljevske palače došuljali, znali su se niekim načinom tija do njegove

spavalnice neopaženi došuljati i tako su med njimi i med svetim kraljom samo još zatvorena vrata spavalnice bila. I nu! — Na jedankrat izpadne jednomu od ubojicah težki mač iz rukuh na pod, čim je bilo takovo ružeaje prouzročeno, da se je kralj u spavalnici probudio i pričel za pomoč vikati. Ubojice su na to po dobiežećih stražarih bili polovljeni i smrtju kaštigovani.

Glasoviti francuzki cesar Napoleon I je takodjer na čudnoviti način vušel smrti u Milanu (Majland). Njegovi dani još nisu bili odbrojeni! — Taljani su bili na tog silnika osobito razdraženi, pak su mu išli i na život. Njegov sokač takodjer taljan, bil je po Napoleonovih neprijateljnih velikom svotom novac podmičeni, da ga neka otruje, kaj je sokaču bilo lahko, samo mu je trebal otrava u jelo zmiešati. Iz početka se je sokač tomu zločinu protivil, ali konačno su ga povci preobladali i on mu je jednoč otrava zmiešal u čokoladu.

Napoleon je stal u sobi sa vice kraljom Hieronymom i nekojimi generali pri obloku, te se je spominal i u to na jedan krat zapove, da mu sluga donese čokoladu.

Ov mu ju je donesel i metnul šalicu na stol kraj obloka. Cesar se je dalje spominal, kad se na jedankrat iz gardinah nad obloki spusti po svojoj niti pavuk, valjda primamlem duhom čokolade, te nesrečom padne u vruću čokoladu. Napoleon je to opazil i rekel: »Pfu! — evo pavaka u čokoladi! — »Pavuki znače sreću.« — veli jedan izmed generalah. »Ja neznam« — odgovori cesar — »kakova bi sad u tom slučaju to mogla sreća biti, meni je pokvaril apetita i čokoladu!« — Stim zapove cesar čokoladu odnesti.

Medjutim je sokač u kuhinji proživiel silnu unutarnju saviestnu borbú, dok je čokolada bila u sobi. Plašljivim pogledom je gledal na šalicu, kad ju je sluga van donesel — čokolade se cesar nije niti dotaknu. I kad je sokač saznao, kak je pavuk čokoladu pokvaril, spoznal je u tom prsta božjega te je mučen saviestju priznal skrušeno svoje nedielo. Napoleon se je uzrujal, ali mu je odprostil, medjutim u službu ga dalje nije hotel zadržati.

U jednom varašu južne ugarske na Dunavu, gde su se negda veliki sajmovi ob-

Politički pregled.

Orsačko spravišće se trsi čim prije razpravi potroške, da ablegati čim prije moreju širom iti počivat na letne mesece. Jedno za drugim su se razpravljali potroški školskog, poljodetskog, financialnog, nutrasnjeg i pravice ministriuma potroški a za-tem pak trgovački potroški, prilikom kojih je Kossuth Ferenc trgovičnih poslov ministar veliki govor držal i povedal je kaj je njegovana nakana.

On je rekel, da su do sadašnje vlade sve se na to trsile, da naš orsag čim bolje k Austriji sklopiju. on bude sve naproti činil tomu, tojest bude se trsil pripraviti orsag na gospodarstvenu samostalnost. Pute željeznice i vodene pute bude čim bolšimi i falešemi se trsil činiti. Čez Fiumu i čez Dunavu bude se trsil faleši put odpreti, datak iz orsaga ne čez Austriju, nego ove dva pute bude odprl za magjarsku robu i žito vu straniške zemlje.

Kossuth bude se trsil, da se čim više fabrikah podigne, da tak čim više siromakov delo najde i priskrbi si svakdašnji kruh. Ali bude se trsil i na to, da mali meštri i domača meštija čim bolje procvete da i ova put najde za prodaju.

Zvun toga bude zakonom vreditl Kossuth asekuliranje težakov i njihovu penziju na ono vreme, kada već nebuduju mogli delati.

Vu sredu su počeli razpravljati novi indemnitats, tojest do zadnjega augusta da orsačko spravišće punomoć kormanu, da dok se potroški razpravljaju, da zakonske stroške slobodno zvršava.

Pri razpravljanju potroškov ministriuma pravičnih poslov je i mala krika bila. Najme »Világszabadság« zvana socialističke novine su težake puntale, da naj neideju vu žetvu puntale su proti društvenom redu, zbog toga je ove novine fiškaliyat zaplenik, prije još kak bi svoje puntavne reči med puk razteple. Zbog toga su dva-tri socialistički ablegati veliku larmu napravili. Ali minister pravice je veliki govor držal, rekel je, da kaj hasni onda dati k sudu puntare, kada su se već siromaški težaki spuntali. — Orsačko spravišće je vu svem istim dalo Polónyiu ministru pravice.

državali, zniknul je na jedan krat nieki trgovca iz Slavonije, koj je onamo na sjam došel a da se nije moglo saznati, niti mu se trag najti, kam je dospel. Godine su prošle kad je na jedan krat umoritelj i umorstvo na vrlo čudnovati načiniz na videlo došlo.

Drugi jedan trgovac iz Slavonije dojde jednoč u isti varaš na sjam. To je bilo u adventu pak jer su se zornice služile, odlučil taj trgovac jednog jutra k zornici poiti. On se anda u jutro stane i ide u bližnju cirkvu. Sve je bilo tiho na ulici a po kućah nigde sviće. Nikaj žato, po gradovih je već navada dugo spavati. Njegova žepna ura kaže na »pet,« anda je zora. On anda dojdudi do cirkve, najde vrata na pol odprta, stupi u cirkvu, sve je tiho i vlada podpuna tmina. On se sedne u klecalo i u to udari u turnu dvie ure. — »Dvie ure.« — zmrmla za sebe — »to sam se u vremenu vkanil. A kak to ide moja žepna ura?« — I on vužge šibicu te pogleda na uru i vid da je kazalo još od včera na »petoj uri žapelo, te se nije dalje gibalo, makar je ura »tik takala.«

— »Ali kako je to, da — su cirkvena

Vu Csáktornyaikim zbirnim kotaru je ovoga meseca 25-ga bilo zbiranje. Od zbiranaya sledeći članak govori.

Orsačkog ablegata zbiranje vu Csáktornya.

Moremo reći, da u našoj domovini od 1868. leta za takvom duševnostjom, radostjum i veseljem ablegata zbirali nesu — kak su ga naši verni visoko poštuvasi i domoljubni medjimurci juliusa 25-ga svojega ablegata zebriali. 1848 leti, čes 3 dana kandidat grof Festetich Pál je juliusa 24-ga od kandidacije nazad stupil, i tak je samo néppárti (pučke stranke) kandidat dr. Landauer Béla, kojega vu Medjimurju nitko nepozna — i kojemu Medjimurci aprila 30-ga jenput već maršrutu podpisali jesu, — da vu Medjimurju pučka stran fundamenta nema, — je za drugi dan za zbiranje sam ostal. Zastave od 1848-ga leta, kojoj tak verni bili jesmo, mislili smo, da moramo skupa zmotati i nas onoj stranki, koja proti slobošćini i neodvisenosti naše drage domovine Magjarske se bori — povdati!

Nego kak prirećje veli: »gde je najvećša pogibelj — božja pomoć je najbližnija.«

Tak rekuć vu zdvojnosti bili jesmo — da moramo bitku zgubiti — akoprem jakši jesmo — i pri nas se je izrećje izpunilo.

Juliusa 24-ga okolo 6-te vure popoldan g. Filipich Lajoš, državavárheljski plebanuš vu obćem poštuvasi član družta — prvi domorodac — i nasleditelj 1848. letnih zakonah je rekel: Vu zadnoj 12 vuri — primem zastavu 1848. leta. — Ž njom idemu vu borbu — deržimo skupa — nebudemo zgubili bitku — i ako bi nju izgubili — kaj neverujem — ufajuć se vu istinu i pomoć božensku — buděmo mogli reći: »naše dušno spoznavanje nas tiši — da smo sve učinili — kaj smo mogli za slobošćinu, za našu domovinu — i nitko nam ne bude mogel reći da smo se strašljivo prez svake borbe našim neprijateljom povdali.

Kak da iz crnih oblakov v temni noći — medju grmlevicom blisk na kratke minute zraka rasveti — ovo izrećje Filipich Lajoša se je razprstel na celog zbirnog kotara — voditelj 48 leta zastave su se takki na put spravili — da do jutra zbiratel-

vrata odprta?« — nastavi svoj monolog — »Valjda je snočka poslie pozdravljenja nije zvonar dobro zaprl, pak su se sama odprla.« — Od dva do šest satih pak je trgovcu bilo predugo na zornicu čekati — i on se vrati u svoj kvartir.

U to vrieme, dok je on bil u cirkvi je vani malo snieg ulice poprhla. Rano u jutro je pako išel zvonar, da cirkvu otvori, a kad je mimo velikog oltara prošel, opazi, da velika sreberna lampa, koja je pred oltarom visela, fali. On si je odmah zmisli, kak se je to moglo dogoditi. Tati su se snočka pod zvonjenjem ušuljali u cirkvu i dali se nutar zatvoriti, poslie kradje su si pako iz nutra lahko vrata otvorili i pobiegli, zato je i on našel vrata odprta. U sebi se je medjutim zvonar veselil, jer stope u friškom sniegu vani su jasno kazale, kam je tat sa svojim plienom pobiegl. Hitro prijavi stvar policiji, a isto tak hitro su stražari išli za friškemi stopami u ošteriju, koje su je onamo vodile sve od cirkve počemši. Oni pozvone a sluga im otvori, pak na njihovo pitanje: tko je zadnji došel u ošteriju, imenuje slavonskoga trgovca, koj u prvom katu staujé.

jom na znanje daju — »idemo vu borbu, istina, pravičnost i gospodin Bog je poleknas — zgubiti nemremo.«

Komaj čez 12 vur — čez jednu noć je naš tabor na nogah bil — od dalešnjih strankah zbiraci, su nekoji komaj ob 10 vuri 25-ga juliusa zeznali, da naša zastava vu pogibeli je.

Zbiratelji na polju, — vu goricah, — žene, deca demaj, kada glas vu obćinah puknul je, da se za našu zastavu boriti imamo, — žena, mater — ostavila je dvora, komen, — ostavila zubače, bežala je vun, deci naloga davali: »sinko, beži po jappu, naj dojdu taki dimo, za Kossuth Lajoša votizirat!

Deca su bežala po svoje otce. — Otcu, kad su glasa prijeli: hitili su vkrej kose srpe, zubače; — ostavim sve, Bog bude nam to nadomestil, kaj vezda zamudimo, ar prva je domovina naša, idemo za našeg otca, Kossuth Lajoša votizirat. Trudni — v potu, gladni i žedni, bežali su do Csáktornya, gde su takaj ne imali ufanje, da si glada i žednju utišiti bi mogli; iz dalešnjih mestah po poldan ob 4-ti i 9-ti vuri — poljodjelavci, rukotvorci, kakti čmele na med, leteli su da svoje votume na 48-mu stranku daju; ne samo prez svih stroškova, nego vnogi još iz svojega žepa alduvali jesu za takove stroške, koji se ipak podnesti moraju.

I kakti božje čudo zato, kajti je Bog i pravica na naši stranki bila, — dobili smo bitku.

Naš kandidat g. Filipich Lajoš je 1490 votumov dobil, — dr. Landauer Béla 1242; i tak mi smo néppártu z 248 votumov preobladali.

Vnogo bi moral pisati, od netrudljivosti, od aldovov voditejov — koji zastavu 48 leta do slave vodili jesu; njihovo dušno spoznanje — pripoznanje domorodcov — je njihova plaća — blagoslov božji naje sprovadja vu svih njihovih korakah.

Kossuth Lajoš iz neba gledači na borbu Medjimurcov, iz njegovih ljubeznih plavih očih — jesu se sigurno kaplje suzah iztočile, kada videl je, da ono seme, koje on vu srcu magjarske posejal je, ploda takaj na hataru Magjarske zemlje — vu Medjimurju je doneslo.

Poklonimo se medjimurčanom. Oni di-

Sada idu obodva policajni stražari u prvi kat i pokucaju na vratih trgovca, te na pitanje iz nutra: tko je? Odgovore, da su po sudu poslani stražari, koji se snjim imadú nekaj važnoga razgovarati. Za nekoliko minutah se vrata otvore i stražari stupe u sobu onim ozbiljnim službenim licem, da je trgovac pričel na cielom tielu drhtati, te misleći, da je njegov zločin odkrit, reče proti stražarom:

»Vi gospodo išćete mene! Ja idem dragovoljno svami te mi je i drago, što je moj zločin odkrit, i onak nisam pred grizećom savjestju niti po danu niti po noći mogel mira najiti!«

Mučec su stražari slušali trgovčev govor te su ga oomah pred iztražnoga sudca odpeljali, pred kojim je odmah pričel govoriti:

»Je, — ja sam zločinac, koj sam umorstvo počinił, pred kojim već godine nit po danu nit po noći nemam mira. Hvala Bogu, da je zločin odkrit i pravdi došel u ruku, barem mi se od sada savjest umirl. Vrag i novci su me zasliepili, da sam ubojicom postal na mojem dobrom prijatelju!«

ku i poštenje Medjimurja prideržali jesu, — pravi kuruci, i akoprem nekoji naš domo-rodni magjarski jezik čisto negovoriju, ipak vu njihovih srcmah tuče ćut Rákócija i Kossuth Lajosa, vu njihovih žilah teče krv magjarska, jednaki hoćeju biti z Cegléd, Debrecen, Nagykőrös, Jászberény i zdrugimi magjaril! Bog nje poživi, naj ostaneju i nadalje — cvet naše mile domovine Magjarske!

Buna vu Ruskoj.

Kaj je moći bilo čekati pod zadnje vreme, to se je i dogodilo. Car ruski, od koje- ga smo već pisali, da nezna poljeg svoje volje ravnati veliki Ruski orsag, je rusko orsačko spravišće zaprl i ablegate širom posla- la. Dakle ono malo ufanje, da Ruska svoju slobošćinu zadobi, je opet na nikaj sprav- ljeno. — Zakaj su rusko orsačko spravišće širom poslali? Zato da se je ruska autokra- cija vkanila vu orsačkim spravišću, ili kak ga drugač zoveju vu dumi. Mislili su nad- hercegi, da bude vu dumi veličina takovih ablegatov došla, koji budu ono delati, kaj budu velikaši i car hoteli. Ali ni se je tak pripetilo. Vu dumi su jedno za drugim za puk hasnovite zakone donesli. Ove zakone je car niti njegov ministerium ne hotel pri- jeti. Zbog toga se je puk počel buniti. pun- tarov je počala svoje delovanje i nekoliko znamenitih osobah ili strelili su ili pod luft pustili. Vežda je dakle već tak napeta bila žinja, da se je car moral odlučiti, da nekaj napravi. Ili dumu raztira, ili prime one za- kone, koje su ablegati vu dumi napravili.

Iztražni sudac ga je samo pustil govo- riti, jer je videl, da se tu posve drugi zlo- čin odkriva, nego je ov iz cirkve prijavljeni. »A kako ste taj čin izvršili?« — zapi- ta ga, niti nesluteći, o čemu to taj trgovac govori.

»Bilo je jedne večeri prije devet godi- nah« — odgovori trgovac — »kad sam ja sa mojim prijateljem, trgovcem I... simo na sajam došel, te se šnjim po obali Du- nava šetal. On izvadi iz svog žepa bugjilara punoga banjakah, za da mi nieki mali dug plati. Ja sam mu u tom hipu iztrgnul bug- jilariaša iz ruk a njega sam porinul iz oba- je u Dunav, gde je u valovihzniknul, novce sam zatim uzel iz bugjelara pak sam onda i ovoga hitil za njim u vodu. Ovako se je taj celi zločin dogodil i hvata Bogu, da je sve došlo na videlo, barem mi se sada sa- viest po nešto umiri.«

Iztražni sudac je sad uvidel, da je na ćudnovati način došel do odkritja težkoga zločina. A sada dojde na red cirkvena kra- dja, i kad ga je sudac pričel izpitavati, tr- govac se je sav u ćudu našel nad tim, te je povedal, kako je hotel k zornici, kako je našel nad tim, te je povedal, kako je hvitel k zornici, kako jn našel vrata cirkvena od- prta, kako mu je vura žepna išla ali kaza- lo je kod »pet« zapelo; a konačno se je ćudil, kako je na ov ćudnovati način, u ko- jem je on posve nedužan, došel njegov sta- ri zločin na svetlo. On je u tom videl prst, božji te se je skrušeno podvrgnul osudi vi- sokoga suda, koj ga je radi dugog vrieme- na od počinjenog umorstva odsudil samo na dvadeset godinah tamnice, koju kaštigu je u Temešvaru odslužaval, ali poslie šest- najst godinah tamnicevanja onde umrl.

Em. Kollay.

Ako prime zakone, koje su vu dumi napravili stem taki konec napravi onoj ve- likoj jakosti velikašov, koji tak rekuć ceca- ju siromaški puk vu Ruskoj. A to pak car, koj je slabe duše ćlovek nije mogel napra- viti. Rajše je raztirati dal dumu.

Kaj bude se sada započelo vu Ruskoj. Buna. Soldati vu vnoгих mestah sa pukom držiju. Na tuliko da car malo vernih solda- tov ima. Dakle moremo reći, da se i nje- gov tronuš jako nuše.

KAJ JE NOVOGA?

— **Kolendar.** Juliuš 30. Pondeljek. Judit muć. — 31. Tork. Ignac lojala. — 1. Sreda, Pe- ter vu lancih. — 2. Četvrtak, Alfonz od Ligurije. — 3. Petek, Štefau muć. — 4. Subota, Dominik. 5. Nedelja. Marija snežna. — Evangelium ove ne- delje je, kak se je Jezus približaval k Jeruzalemu. — Pua mesec je 4-ga ob 2 vuri odvečer. — Vre- me bude lepo, na mestah viher i deždj.

— **Škola vu Nyirvölgyu.** Minister školskih poslov je do naravnaje došel sa Nyirvölgy obćinom zvrhu postavljanja škole i tak bude se vu Nyirvölgyu već ovoga lje- ta odprla orsačka škola.

— **Ime si je premenil.** Percsics Ja- kab iz Hemusovec si je svoje ime sa doz- voljom ministra z nutrašnjih poslov na »Va- dász Jakab« ime premenil.

— **Matično imenuvanje.** Magjarski kraljevski minister znutrašnjih poslov je vu murakirályski matični okrug za podmatič- nog voditelja Kalmar Janoša namestnog no- tarijuša imenuval.

— **Mrtvo telo vu muri.** Poleg Mi- kófa obćine se je pri melini ovoga meseca 18-ga zastavilo jedno žensko mrtvo telo, ko- je je već širom išlo i već su ga ribe po- cele jesti, tak da je prepoznati ne moći. Na teli mrtve ženske je jedan vužinec bil i na više mestah se vidi ranjenost. Jer je to sum- njivo, zato se je počela kvizicija, koja bude zazvedila, gdo je ta ženska, i jeli ju nije gdo zaklal. Do sada se još iz kvizicij još nikaj nezna.

— **Svadja.** Novak Šimon iz Zalau- vara se je ovoga meseca 16-ga posvadil sa svojom rodbinom Novak Mihalyom. Zbog svadje je Novak Šimon penecila zel napre i svoju rodbinu, Novak Mihalya je dobro spikal. Sigurno, da bude tomu ženec se pri sudu ćul.

— **Izselenje iz Zalavarmegjije.** Iz jav- lenje podžupana sledeće pišemo vu naše novine:

»Vu Zalavarmegjiji je pred nekoliko letah veliki glas bil tomu, ako se je gdo vu Ameriku spravljal ili ako je ufal vu A- meriku iti. Pak ovo, prošlo lje to je 1150 ljudi ostavilo varmegjiju sa putnicom. A ku- liko njih je skoćilo vun bez putnice! Vno- go njih je i takvih i od onih neznaju ob- lasti, ovi vun ostaneju iz statistike.

Za putnicu se je prošloga ljeta nutri dalo 1246 molbenicah. Zmed ovih je 1150 ljudih dobilo putnicu. Iz ovih opadne na II. polovici prošloga leta 396 putnicah, zmed ovih 358 mužki i 38 ženskih su dobili put- nice. Najviše njih je otišlo iz sümegskog, tapolcajskog i alsólendavaskog kotara. Naj- menje njih je otišlo iz csáktornyaiskog ko- tara 28, i iz novajskog kot ra 16 njih je otišlo vun.

— **Tatbina.** Ovoga meseca 6-ga vu jutrašnjoj zorji su nekoji ulanuši iz 8. ćuga

na senokoši Szocsics Mihály a Zebec Ta maša csáktornyaiskih stanovnikov seno po- krali vu 36 korun vrednosti. Zapovedništvo je soldate — krvice kaštigalo i kvara su krivci morali platiti.

— **Napali su na teretni ćug.** Kak sve delaju tati, da se ćim bolje vugneju re- darstvu, to nam kaže sledeći ćdogodjaj. Vu Budapešti na teretni ćug, koj je vu Cegléd išel i na Rákoš banhofu na pet minut pos- tal je 15, dobro oruženih tolvajov skoćilo na ćug i skrili su se na ćugu vu jednoj lori Med Angyalföld i Rákos banhofi je ta- kajše iz 15 ćlanov stojeća oružjena trupa čekala. Oni koji su na ćugu bili su na hit- roma gori vtrgnuli vagona i svu robu su doli zmetali, a onda pak udri po putu oti- šli su sa robom. Vahtari i preuzari dok su k sebi došli za toć je već cela trupa Bog zna gde bila. Iztraga teće sada, da tu finu bandu prime, ali malo je ufanja, da bi fti- čeki na sanjke došli.

— **Mir vu Tatárórsu.** Ovoga mese- ca jednoga dneva je Petek István iz Határ- órsa, Lovrec György iz Kozlovcsáka, Kercsár Márton i Trojki Maria iz Határórsa zabav- ljali vu krćmi a zatem pak su vu Komar Lőrincza dvor vdřli vu noći ob 10 vuri i zahtevali su od njega, da naj odpre vrata jer se oni zabavljati hoćeju i tancati. Ko- mar je na to sa tem odgovoril, da je pi- jance opomenul, da taki otidu. Ali ovi nisu otišli nego zmed njih je Petek nad nahije vu ganjk splazil i poterl je klučenicu pak vu hižu je išel. Komar je med tem na dru- ga vrata vušel, jer je poznal pijanoga Pete- ka, koj se rad svadil. Zatem je celo pijano družtvo dva dni skup se zabavljalo sa mu- žikaši. Da je to sve Komar ne hotel zamu- ćati, to si moremo misliti.

— **Tri žene.** Vu Budapešti pri nad- kapitanstvu je tužbu napravila Zimerman Samuela žena proti svojemu mužu, zbog da više ženah ima. Povedala je, da se je pred 34 ljeta zdala sa Zimermanom, koj je pri zdavanju skoćil vu Ameriku. Za nekoje leto je to ćula žena, da se je njeni muž vu Ameriki znović oženil. Sedem dece ima i vu dobrim stanju živi. Potlam je i drugu ženu ostavil i skoćil je vu Magjarsku pak vu Ungvaru se je nastanil. Ali nije mogel biti bez žene i opet se je oženil, jednu ku- haricu si je zel za ženu. Zbog toga ga je sada prva žena javila sudu. Trojih ženah muž bude sigurno kaštigan.

— **Ćovećji život za jedno ambrelo.** Vu Műnchenu je jedan žnelcug na smrt zga- zil jednu starešu žensku, koja se Hejne Ma- ria zove. Sirota je na jeden ćug hotelagori iti ali njoj je ambrelo jeden dojdüći ćug zgrabil. Nije hotele ambrelo pustiti nego je za ćugom bežala. Med putem se je poskliz- nula i opala tak nesrećno, da je pod jeden vagon opala. Ćug je taki postal, ali zabadav nesrećna žena je već na smrt bila oranjena.

— **Poginjeni konj vu cirkvi.** Oso- bito ćdogodjaj se je pripetil vu šarošvarméd- jinskoj Frocsany obćini. Iz polja je jeden konj zabludil vu obćinsku cirkvu, vu kojoj samo svaki tri tjeđne držiju službu božju zbog poljskog dela. Konj je nutri vu cirkvi ostal jer se vrata na feder odpiraju a ne na ključ. Tojest konj je nutri mogel iti kada je glavu porinul med vrat, ali vun već nije mogel dojt jer su se vrata za njim zaprla. Zbog glada je konj vcrkel. Samo sada su ga našli, kada su cirkvu odprli.

Gabona árak. — Ciena žitka

mmázsa.	1 m-cent.	kor fil.
Buza	Pšenica	13.50—
Rozs	Hrz	11.00—
Árpa	Ječmen	11.60—
Zab	Zob	13.00—
Kukoricza uj	Kuruza nova	13.50—
Fehér bab uj	Grah beli	16.00—
Sárga „ „	„ žuti	13.00—
Vegyes „ „	„ zrnčan	13.00—
Kendermag	Konopljeno seme	16.00—
Lenmag	Len	19.00—
Tökmag	Košćice	16.00—
Bükköny	Grahorka	12.00—

Egy jó erkölcsű fiú
tanulónak
 felvétetik
Strausz Sándor
 könyvnyomdájában
Csáktornyan.

2333 sz. tk. 906.

I. Árverési hirdetmény.

A csáktornyai kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Radikovic Pálné szül. Proszenyák Ilona muraszerdahelyi lakos végrehajthatónak Sallári Tamás muraszerdahelyi lakos vhajt. szenv. elleni 147 k. 56 f. s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést az 1881. LXt. cz. 144 és 146 §§-ai alapján elrendelte, minek folytán végrehajthatónak 147 kor. 56 f. tőke ennek és pedig 119 k 86 f 1905 évi október hó 9-től 27 k 70 f 1906. január 12-től járó 5% kamata, 72 k, per 14 k végrehajtás kérelmi, és 21 k 60 f vhajtás fogantatási, vegül 14 k 30 f ezuttali költségekből álló követelése kieligetése végett a nagykanizsai kir. törvényszék és a csáktornyai kir. jbiróság területén fekvő a muraszerdahelyi 1321 sz. tkvben 1414 hrsz. a. felv. 28 k becsértékű ing. és az u. o. 1524 sztkvben 1116 hrsz. a. fogl. 724 k becsért. ing. az 1881 évi LXtc. 156 § alapján egészben Muraszerdahely községhezánál

1906. évi augusztus 14 napján d. o. 10 óraker

Dr. Hajós Ferenc csáktornyai ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános birói árverésen eladatni fog

Kikiáltási ár a fenntebb kiltett becsár. Árverezni kívánok tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni és pedig: 2 k 90 f. 72 k 40 f.

Vevő köteles a vételért három egyenlő részletben még pedig az elsőt az árverés iogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt e másodikat ugyanattól 30 nap alatt a harmadikat ugyanattól 45 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számitandó 5% kamattal együtt az árverési mltételekben meghatározott helyen és módokat szerint

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.
 Csáktornyan. 1906. május 31. 767

Hrastovi lagvi,

vu svakoj velikoči do 70 hektolitrov se moreju dobiti pri

Alexu Breyer i Sinu
 vu Križevci (Hrvatska).

Cena je od 6 korun pri 100 litrov i dalje.

Lagve moreju poštuвани kupci vu Križevci prek zeti.

HIRDETÉSEK

felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Egy jó erkölcsű fiú aki a horvát és német nyelvet bírja **tanulónak** felvétetik S. FRIEDRICH vegyes-kereskedésében Polstrau.

Jednoga poštenoga dečaka koj horvatski i nemški govori za **naučnika** išće. S. FRIEDRICH štacunar vu Polstrau (Nemško sredlšće).

Hirdetmény.

Szentmária község előljárósága a képviselőtestület határozata alapján közzéteszi, hogy Szentmária község

Vadászati joga

1906 évi november hó 21-től 1912 évi november hó 20-ig terjedő 6 évre, Szentmárián a községhezánál 1906 évi augusztus hó 27-én d. u. 3 óraker tartandó nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a szentmáriai közjegyzői irodában megtekinthetők.

Szentmárián, 1906 évi julius hó 23-án.

Liszjak Mihály, **Füzessy Gusztáv,**
 bír. 765 1—1 körjegyző.

Egy jó erkölcsű fiu, ki legalább három polgári osztályt jó eredménnyel végzett
TODOR R. utóda cégnél Csáktornyan **tanoncúl felvétetik.** 735 8—*

Margitai József

Horvát nyelvtan

iskolai és magánhasználatra

Ára kötve: 3 korona.

Margitai József

Horvát-magyar és magyar-horvát

Zsebszótár új bővített kiadás

Ára kötve: 3 korona.

Kapható: FISCHEL FÜLÖP

könyvtároskodásban

Nagykanizsán és Csáktornyan.

Kovald Péter és Fia

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító és gőzmosó-gyár

Budapest, VII., Szövetség-utca 37. szám

megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőt létesít és ez által módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy czégét — a csomagolási és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse.

Selinger Gizella női divat üzlet Csáktornya

vette át a képviselőt és a gyár rendes áraiban vállalja az **uri-, női- és gyermeköltönyök diszítő- és butorszövetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke és végárny, szőrmék stbiek vegytisztítását és festését.**

Ugyisintén ágytollak tisztítását és fehérműek mosását is.

A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áráiról, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízást kér a

Kovald Péter és fia cég.

762 3—5

Egyedüli-gyáros: Fritz Schulz jun. részv. társ. Lipcse és Eger.

Globin
a legjobb és legfinomabb
Czipő tisztítószer

Értékesítők: Sz. Louis 1914 legfőbb kitünt. Grand Prix

Két darab, tenyészigazolvánnyal ellátott, teljesen kifejlődött, fiatal

Yorkshirei sertés

(tisztá faj) eladó. Ára darabonként **100 korona.**

Kramarics Viktor

PERLAK.

766 1—*

Hirdetmény.

Szoboticza község képviselőtestületének 11. 1906. sz. határozata alapján ezennel közhírré tesszük, miszerint Szoboticza község tulajdonát képező

községi korcsma

1906. évi augusztus hó 5 napján, délután 4 órakor, 1907. évi január 1-től 1909. évi december 31-ig terjedő 3 évre, a község házában, nyilvános árverésen bérbeadják. Az árverési feltételek a jegyzői irodában betekintheők.

Szoboticzán, 1906. július 18.

732 2—2

Az előljáróság.

Globin a legjobb és legfinomabb
Czipő tisztítószer

Egyedüli-gyáros: Fritz Schulz jun. részv. társ. Lipcse és Eger.